

Jolán és a férfiak

Eörsi István termékeny író s minden műfajban otthonos. Lukács-tanítvány volt, lefordította mesterének németül írt műveit, sok egyébét is fordított s közben írt, verset, publicisztikát, börtönemlékeket, színműveket. Jolán és a férfiak című munkája most a tévénézők milliói elé került.

Műfaját nehéz meghatározni. Szerelemmel, erotikával átszőtt politikai parabola, társadalmi körkép, vagy Shakespeare-rel szólva, amit akartok. Ami erénye lehetne, az a gyöngéje. Emberi sorsok, szenvedélyek, történelmi pillanatok mozaikképe, de a szavak, esetenként obszcén szavak nem állnak egybe, hőseivel nem tudunk, időnként nem is vagyunk hajlandók azonosulni. Pedig sejtjük, hogy ez a világ karnyújtásnyira van tőlünk, de más az élet és más a mű, ennek mindig úgy kell megjelennie, mint bonthatatlan világnak, amelyben minden végleges helyére került.

A nézőt természetesen el lehet marasztalni, hogy nem elég fogékony, netán fafejű, de ha a nem sokkal előbb látott Füst Milán-töredékre gondolok, az percre szabott voltában is a nagy alkotást sejtette, pedig szerzője életében nem is adta ki kezéből, illetve csak egy részletének kegyelmezett.

A történelem egy súlyos fejezetét tudjuk magunk mögött, az irodalomnak van miből merítenie, még évtizedekig. A történelem természetesen nem csak politika, emberi indulatok, vonzások, ellenérzések színezik. Nem is lehet másként, minden történelem emberek története, akik között akár homoszexuálisok is lehetnek. Itt azt nem éreztem, amit Füst Milán úgy fogalmazott meg: Látomás és indulat a művészetben. CSÁNYI LÁSZLÓ